

بسمه تعالی

گزاره برگ در خصوص " برنامه همکاری جامع ایران و چین "

الف) خط زمانی از آغاز طرح تا امضاء:

3 بهمن 1394:

- سفر رسمی آقای شی جین پینگ، رئیس جمهوری خلق چین به تهران.
- جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین با صدور بیانیه‌ای، سطح روابط دو کشور را به «مشارکت جامع راهبردی» ارتقاء دادند.
- حسب پیشنهاد طرف ایرانی به منظور تنظیم روابط بلندمدت در بازه زمانی 25 ساله با چین، طرفین در بند 6 بیانیه مذکور تمایل و آمادگی خود برای رایزنی و مذاکره جهت انعقاد سند همکاری بلندمدت را اعلام نمودند.
- مقام معظم رهبری در دیدار رئیس جمهور چین، «توافق رؤسای جمهوری ایران و چین را برای یک روابط استراتژیک ۲۵ ساله، کاملاً درست و حکمت‌آمیز» دانستند.

اسفند 1394 - بهمن 1397: وزارت امور خارجه در همکاری با وزارتخانه‌ها و نهادهای مختلف داخلی، جلسات متعددی را با هدف احصاء اولویت‌ها، تدوین پیش نویس و مفاد قابل طرح در این سند برگزار نمودند.

2 اسفند 1397: دکتر علی لاریجانی، ریاست محترم وقت مجلس شورای اسلامی که در سفر رسمی به چین توسط وزرای خارجه، اقتصاد و رئیس بانک مرکزی همراهی می‌شدند، در دیدار با آقای شی جین پینگ، رئیس جمهوری خلق چین، از نهایی شدن پیش‌نویس سند 25 ساله در آینده‌ای نزدیک خبر داد.

اسفند 1397 - شهریور 1398: با تکمیل فرآیند بررسی‌های داخلی پیرامون سند، پیش‌نویس سند توسط طرف ایرانی نهایی و آماده ارائه به طرف چینی شد.

3 شهریور 1398: دکتر ظریف، وزیر امور خارجه در سفر رسمی به چین، پیش‌نویس برنامه همکاری جامع میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین را به وزیر امور خارجه چین تحویل داد.

فروردین 1399:

- طرف چینی نقطه نظرات خود را بصورت رسمی پیرامون پیش‌نویس دریافت شده از طرف ایرانی اعلام نمود.

- نظرات طرف چینی در اختیار نهادهای ملی به منظور اعلام نظر قرار گرفت.

خرداد 1399: متن پیش‌نویس و جمع‌بندی وزارت امور خارجه از نظرات نهادهای ملی، به منظور بررسی و تصمیم‌گیری، به هیات محترم دولت ارسال شد.

3 تیرماه 1399: هیات محترم دولت به وزارت امور خارجه اجازه داد مذاکرات بر اساس جمع‌بندی فوق‌الذکر، برای نهایی کردن و امضای برنامه همکاری جامع میان دو کشور را بر اساس منافع بلندمدت پیگیری شود.

4 تیرماه 1399: در وینار وزرای امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین، طرف ایرانی از ارائه نقطه نظرات پیرامون اصلاحات طرف چینی بر پیش‌نویس سند در آینده‌ای نزدیک خبر داد.

شهریور 1399: دومین پیش‌نویس سند از سوی طرف ایرانی به طرف چینی تحویل داده شد.

19 مهر 1399: دکتر ظریف؛ وزیر امور خارجه در سفر رسمی به چین، ابعاد مختلف این سند و چگونگی پیشبرد آن را با همتای چینی تبادل نظر نمودند.

نیمه اسفند 1399: طرف چینی نظرات خود را پیرامون برنامه همکاری جامع به طرف ایرانی اعلام نمود.

20 اسفند 1399: طرف چینی اعلام آمادگی نمود در صورت نهایی شدن پیش‌نویس برنامه همکاری جامع، در سفر رسمی وزیر امور خارجه چین به ایران سند مذکور به امضاء برسد.

اسفند 1399: وزارت امور خارجه مراتب را همراه با ارزیابی و پیشنهادات لازم به منظور تصمیم‌گیری به مراجع عالی کشور اطلاع‌رسانی نمود.

27 اسفند 1399: تأیید مراجع عالی کشور برای امضای برنامه همکاری جامع موسوم به 25 ساله، توسط وزیر امور خارجه کشورمان در سفر رسمی وزیر امور خارجه چین به ایران، به وزارت امور خارجه ابلاغ شد.

7 فروردین 1400: برنامه جامع همکاری فیما بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین، به امضای وزرای امور خارجه دو کشور رسید.

ب) برنامه همکاری جامع ایران و چین حاوی چه مفاد و محتوایی است؟

- این سند به منظور عملیاتی کردن بند ششم بیانیه روسای جمهور دو کشور با هدف ارتقای عملی روابط در سطح مشارکت جامع راهبردی (منتشر شده در در بهمن ماه 1394) و به منظور فراهم ساختن بستری مناسب برای توسعه همه جانبه همکاری‌ها تدوین گردیده است.
- سند حاضر یک برنامه جامع در بازه زمانی بلندمدت (25 ساله) رویکردی مبتنی بر احترام متقابل و منافع برد- برد در زمینه روابط دو جانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی را مدنظر قرار داده است.
- دو تمدن کهن آسیایی با تاریخی دیرینه و همکاری نزدیک در عرصه‌های تجاری، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، دفاعی و امنیتی بر یک نقشه راه و افق بلندمدت روابط در عرصه‌های مختلف برای تحقق مشارکت جامع راهبردی و ارتقای عملی آن توافق نموده‌اند.
- به رسمیت شناختن اشتراکات فرهنگی، تقویت چندجانبه‌گرایی، حمایت از حق دولت‌ها برای برخورداری از حق حاکمیت برابر و تأکید بر بومی بودن مدل توسعه از جمله موارد ذکر شده در سند می‌باشد.
- اشتراک نظر دو کشور در ارتباط با بسیاری از مسائل منطقه‌ای و بین‌المللی به ویژه مبارزه با یکجانبه‌گرایی زمینه لازم برای بسط همکاری‌ها در عرصه بین‌المللی بین ایران و چین را فراهم آورده است.
- این سند برنامه‌ای است سیاسی، راهبردی، اقتصادی و فرهنگی که عرصه‌های مختلف همکاری دو کشور ایران و چین را مدنظر قرار داده است.

ب.1) در بعد سیاسی - راهبردی برنامه همکاری جامع ایران و چین چه می‌گوید؟

- طرفین ضمن ارتقای تبادلات، رایزنی و همکاری‌های نزدیک خود در موضوعات مورد نظر و در نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی را افزایش می‌دهند.
- طرفین زیرساخت‌های دفاعی، مقابله با تروریسم و همکاری در عرصه‌های مختلف دفاعی را تقویت خواهند کرد.

ب.2) در بعد اقتصادی برنامه همکاری جامع ایران و چین چه می‌گوید؟

- با توجه به اتفاق نظر دو کشور بر اینکه ظرفیت‌های بالقوه برای همکاری‌ها فراتر از وضعیت کنونی است، ایران و چین همکاری‌های اقتصادی خود را به ویژه در پیوند دادن ایران به زنجیره ارزش محور از طریق تکمیل زنجیره‌های مکمل فرآوری داخلی و تولید مشترک به منظور تامین بازارهای داخلی دو کشور و کشورهای ثالث و در نهایت بهره‌برداری از ظرفیت‌های ایران از جمله نیروی کار جوان و ماهر تاکید می‌نمایند.
- همکاری در حوزه‌های نفت، صنعت و معدن و حوزه‌های مرتبط با انرژی (نیرو، انرژی‌های تجدیدپذیر و ...) مبتنی بر دغدغه‌های توسعه ملی پایدار و زیست محیطی در سند مورد تاکید قرار دارند.
- با هدف بهره‌برداری از مزایای ژئوپلیتیکی و ژئواکونومیک، بر مشارکت موثر ایران در ابتکار کمربند-راه طرف چینی تاکید شد.
- همکاری در زمینه‌های زیرساختی، ارتباطی (ریلی، جاده‌ای، بندری و هوایی)، مخابراتی، علمی-فناوری، آموزشی و سلامت مورد تاکید قرار گرفت.
- تسهیل همکاری‌های بخش خصوصی از طریق رفع موانع همکاری مورد توجه بوده است.
- تسهیل همکاری‌های مالی-بانکی، گمرکی، مقررات‌زدایی، و همکاری در توسعه مناطق ویژه و آزاد تجاری و صنعتی از جمله در سواحل مکران و تقویت همکاری‌های غیرنفتی با تمرکز بر حوزه کشاورزی و دانش بنیان مورد تاکید قرار گرفت.
- تسهیل همکاری‌ها در زمینه سرمایه‌گذاری و تامین مالی پروژه‌ها و همکاری‌های اقتصادی؛

ب.3) در بعد فرهنگی برنامه همکاری جامع ایران و چین چه می‌گوید؟

- در سند مذکور بر افزایش شناخت متقابل از طریق ارتقاء تبادلات مردمی (گردشگری)، رسانه‌ای، سازمان‌های مردم‌نهاد، انجمن‌های دوستی و همکاری دانشگاهی تاکید شده است.
- طرفین در این رابطه سرمایه‌گذاری و کمک به تکمیل زیرساخت‌های لازم برای ارتقاء همکاری‌های فرهنگی در حوزه‌های مختلف از جمله صنعت گردشگری را مدنظر قرار داده‌اند.

ج) برنامه همکاری جامع ایران و چین حاوی چه مفاد و محتوایی نیست؟

- این سند در راستای صلح، ثبات و توسعه منطقه ای و بین‌المللی تدوین شده و لذا در مخالفت با هیچ طرف ثالثی و یا برای مداخله در امور هیچ کشوری نیست.
- این سند یک نقشه راه برای همکاری‌های جامع دو کشور ایران و چین بوده و لذا حاوی هیچ قراردادی نمیباشد.
- در هیچ کجای سند کمی‌سازی در خصوص چشم‌انداز همکاریها اعم از اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و یا راهبردی نشده است و لذا حاوی هیچ رقم و عدد خاصی از جمله در خصوص سرمایه‌گذاری و یا منابع مالی و پولی نمیباشد.
- این سند 25 ساله نامگذاری شده است تا کلیت برنامه همکاری جامع دو کشور در این بازه زمانی بلندمدت دیده و پیگیری شود. بدیهی است بازه زمانی اجرای هر قرارداد دوجانبه ای بر اساس پیش‌بینی مندرج در خود قرارداد تعیین می‌شود.
- در این سند، واگذاری هیچ منطقه و یا هیچ انحصار متقابل و یا یکجانبه ای مطرح نبوده و لذا فاقد اعطاء هرگونه حق انحصاری است.
- در این سند مدیریت، اداره و یا بهره‌برداری از هیچ منطقه و یا حوزه ای واگذار نشده است.